

فهرست

مقدمه ۱۳

بخش اول: نصایح پیامبر اکرم ﷺ، به علی رضی الله عنه

دشنام..... ۲۳	فرو بردن خشم ۱۹
عمر و عمل نیکو ۲۳	وصیت ۱۹
شوخی ۲۳	پرهیز از ظلم ۲۰
بداخلاقی ۲۴	بدزبانی ۲۰
کفران..... ۲۴	شرارت ۲۰
کم صبری ۲۴	دین فروشی ۲۰
آداب غذا خوردن ۲۴	عذرپذیری ۲۰
سخن چین بهشت برایش حرام است ۲۵	دروغ مصلحت آمیز ۲۰
مسلمان های کافر ۲۵	حفظ آبرو ۲۱
ولیمه ۲۶	شراابخواری ۲۱
سفر کردن ۲۶	حاکم چسبیده به حکومت ۲۱
اخلاق جوانمردی ۲۶	دوست بی خیر ۲۲
استفاده از فرصت ها ۲۶	مؤمن اینگونه باشد ۲۲
این کارها خوب نیست ۲۷	دعاهای مستجاب ۲۲
فخر فروشی ۲۸	اینها خودشان مقصرند ۲۲

۲۸	خوف از خدا	۲۸	برخی درآمدهای حرام
۲۹	نماز اینها مقبول نیست	۲۹	علم زینبار
۲۹	خانه بهشتی	۲۹	در حق مرده چه می‌گویند؟
۲۹	عمل به دستورهای الهی	۳۷	مؤمن در دنیا
۳۰	سه تکلیف سخت	۳۷	مرگ ناگهانی
۳۰	بی‌انصافی در برابر انصاف	۳۷	دنیا در خدمت دین
۳۰	حقیقت ایمان	۳۷	بی‌ارزشی دنیا
۳۱	نفرین شدگان	۳۸	حسرت نداشتن دنیا
۳۱	در معرض جنون	۳۸	نارضایتی از قضای الهی
۳۱	دروغ مشروع	۳۸	بیماری مؤمن
۳۱	مسلمات ایمان	۳۸	قبول هدیه گرچه کم باشد
۳۲	رازهای موفقیت	۳۸	آنچه از زنان برداشته شده است
۳۲	شادی مؤمن	۳۹	ارزش حیا
۳۲	سه خصلت بد	۳۹	شومی
۳۲	نشانه‌های شقاوت	۴۰	گناه
۳۲	دوازده خصلت	۴۰	دروغ بستن به پیامبر
۳۳	حدّ یتیمی	۴۰	زیاد شدن حافظه
۳۳	سفر برای این کارها	۴۰	خواص مسواک زدن
۳۴	نشانه‌ها	۴۰	انواع خوابیدن‌ها
۳۴	عوامل فراموشی	۴۱	نسل پیامبر، از علی <small>علیه السلام</small>
۳۵	رفاه زندگی	۴۱	آنچه کمر را می‌شکند
۳۵	تواضع	۴۱	یادگارهایی از عبدالمطلب
۳۵	نفرین شدگان	۴۲	دین ابراهیم <small>علیه السلام</small>
۳۵	مؤمن کیست؟	۴۲	ایمان مردم آخرالزمان
۳۶	تولّی و تبرّی	۴۳	عوامل سیاهی دل
۳۶	ورود زنان به گناه	۴۳	لباس نمازگزار
۳۶	تقوا معیار ارزش‌ها	۴۳	احکام خوردنی‌ها

فهرست ■ ۷

۴۳ قطع درخت	۵۰ رام شدن حیوان‌ها
۴۴ بعضی احکام	۵۱ جلوگیری از سحر
۴۴ دل غافل	۵۱ شفای بیماری‌ها
۴۴ ارزش عالم	۵۱ حقوق فرزند
۴۴ روزه مستحبی	۵۱ نشانه‌های بیماری و سواس
۴۵ روزه‌های حرام	۵۱ عقوق
۴۵ آثار بد زنا	۵۲ کمترین عقوق
۴۵ رباخواری	۵۲ دفاع از آبروی مؤمن
۴۶ ترک زکات	۵۲ حق یتیم
۴۶ ترک نماز	۵۳ جد پیامبر
۴۶ ترک حج	۵۳ عقل
۴۶ صدقه	۵۳ عقل مطیع خدا
۴۷ صلہ رحم	۵۳ اندیشه کردن
۴۷ آغاز غذا با نمک	۵۴ دروغ
۴۷ شفاعت	۵۴ هرکاری در جای خود
۴۷ کمک به خویشان	۵۴ ثواب صلوات
۴۷ ارزش حنا	۵۴ این غذاها را نخور
۴۸ خوبی‌ها	۵۴ درخواست از نوکیسه
۴۸ آنچه از گوسفند حرام است	۵۵ آدم‌های سرکش
۴۸ عدم سختگیری در چهار چیز	۵۵ انگشتر عقیق
۴۹ شبیه‌ترین به پیامبر ﷺ	۵۵ پیامبر ﷺ و اهل بیت ائمه
۴۹ امنیت کشتی	۵۶ فضائل علی ائمه
۴۹ پیشگیری از دزدی	۵۶ هدایای خدا
۴۹ پیشگیری از خرابی	۵۷ ثواب بیماری
۵۰ برای رفع غصه	۵۷ زشتی سؤال
۵۰ برای آتش سوزی	۵۸ سرنوشت اباذر
۵۰ برای ترس از درندگان		

بخش دوم: نصایح پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، به اباذر

۶۸	زبان‌ت را نگهدار	۶۱	استفاده از فرصت
۶۸	نتیجه شب زنده داری و روزه	۶۱	پندهایی که جامع تمام خوبی‌هاست
۶۹	نماز نور چشم مؤمن	۶۲	معرفت خدا
۶۹	اثر نماز مستحب	۶۲	ایمان به رسول خدا ۹
۶۹	در حال نماز	۶۲	نقش اهل بیت <small>عَلَيْهِمُ السَّلَام</small>
۶۹	برکات نماز	۶۳	مثال اهل بیت <small>عَلَيْهِمُ السَّلَام</small> چون کشتی نوح
۷۰	اصحاب مسجد	۶۳	دو نعمت با ارزش
۷۰	نقش زبان	۶۳	پنج گوهر کمیاب
۷۰	عمل نیکوتر	۶۳	امروزت را دریاب
۷۱	غصه‌های مؤمنان	۶۴	فردایی که نخواهد آمد
۷۱	غصه مؤمن	۶۴	مردن را نزدیک ببین
۷۱	علم مفید کدام است؟	۶۴	اگر مرگت رسید و تو
۷۲	قساوت دل	۶۵	بخل بر عمر
۷۲	اثر خوف از خدا	۶۵	حوادث ناگوار
۷۲	عفو خداوند	۶۵	عالم بی عمل
۷۲	بی توجهی به گناه	۶۵	فتوای بدون عمل
۷۳	گناهی که صاحبش را بهشتی می‌کند	۶۶	دانشمندان دوزخی
۷۳	آدم زیرک کیست	۶۶	توبه در مقام شکر
۷۳	وقتی امانت می‌رود	۶۶	مرگ ناگهانی
۷۳	بی‌ارزشی دنیا	۶۷	روزی مقدر
۷۴	دنیايي که نفرین شده است	۶۷	اهل تقوا و فقاها
۷۴	خانه بازگشت	۶۷	مؤمن و گناه
۷۴	پیامبر <small>صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</small> و دنیا	۶۷	گناه را کوچک مشمار
۷۵	هدیه الهی به بنده‌اش	۶۸	اضطراب مؤمن از گناه
۷۵	اثر زهد	۶۸	یکی بودن گفتار و کردار
۷۵	زاهدترین مردم کیست؟	۶۸	اثر گناه

۸۳	دعای بدون عمل	۷۶	ارزش های الهی
۸۳	اثر اصلاح بنده خدا	۷۶	اوج فروتنی پیامبر ﷺ
۸۳	مباهات خداوند	۷۶	فقیران و سبقت بر بهشت
۸۴	شهادت زمین	۷۷	حساب مال دنیا
۸۴	مباهات زمین که بر او سجده شده	۷۷	روزی به اندازه کفایت
۸۴	بی برکتی در اثر شرک	۷۷	خوشا به حال اینها
۸۵	گریه زمین بر مؤمن	۷۸	کشت آخرت
۸۵	ارزش اذان و اقامه	۷۸	ارزش گریه در پیشگاه خداوند
۸۵	اقامه برای نماز	۷۸	زیرک ترین مردم
۸۵	جوان با تقوا	۷۸	نور خدا
۸۶	یاد خدا از میان غافلان	۷۸	دوری از ریا
۸۶	یار خوب	۷۹	هر کار با نیت خوب
۸۶	همنشین خوب	۷۹	چقدر برای خدا ارزش قائل هستی
۸۶	بر سر سفره کسی بنشین که دوستش داری	۷۹	فرشتگان تسبیح گوی
۸۶	مراقب سخن خود باش	۷۹	عذاب هولناک جهنم
۸۷	کم گوی و مفید گوی	۸۰	زنان بهشتی
۸۷	هر چه شنیدی مگوی	۸۰	صدایت را پایین بیاور
۸۷	زبان را زندان کن	۸۰	آداب تشییع جنازه
۸۷	احترام به خدا احترام به اینهاست	۸۰	وای به وقتی که بگنند نمک
۸۷	حفظ زبان	۸۱	نماز با تفکر
۸۷	این گونه نباش	۸۱	حق تلخ است
۸۸	اخلاق بد	۸۱	انسان کامل
۸۸	سخن خوب	۸۱	حقیقت ایمان
۸۸	اجابت اذان برای رفتن به مسجد و نماز	۸۲	خودت حسابگر خودت باش
۸۸	ثواب نشستن در مسجد	۸۲	از خدا حیا کن
۸۹	در انتظار نماز	۸۲	شرط بهشت رفتن
۸۹	وضو در هوای سرد	۸۳	دعا همراه عمل

۸۹.....	محبوب ترین بندگان نزد خداوند
۸۹.....	عبادت در مسجد
۹۰.....	عمل همراه تقوا
۹۰.....	با تقوا کیست؟
۹۰.....	کسب نامشروع
۹۰.....	گرامی ترین مردم
۹۱.....	یاد خدا و تقوا
۹۱.....	دوری از شبه ناک
۹۱.....	اطاعت خدا یاد اوست
۹۱.....	اساس دین
۹۱.....	ورع و پارسایی
۹۲.....	برتری علم بر عبادت
۹۲.....	دوستان خدا
۹۲.....	زیانکاران
۹۲.....	اثر توکل
۹۳.....	گشایش در اثر تقوا
۹۳.....	مقدم داشتن رضای خدا بر نفس
۹۳.....	روزی بر تو می رسد گرچه از آن فرار کنی
۹۳.....	کلمات سودمند
۹۴.....	از غیر خدا بی نیاز شو
۹۴.....	سکوتی که عبادت است
۹۵.....	میزان دل بندگان است
۹۵.....	دل مرکز تقوا

بخش سوم: نصایح پیامبر اکرم ﷺ، به ابن مسعود

۱۰۵.....	شکوه از گرسنگی و نداری
۱۰۵.....	صبر درمان همه دردها
۱۰۷.....	اهل صبر چه کسانی اند؟
۱۰۷.....	نشانه های اهل صبر
۱۰۷.....	رستگاران
۱۰۸.....	دل های نورانی

۱۲۷.....	دنیادوستی.....	۱۰۹.....	نشانه نورانیت قلب.....
۱۲۷.....	مغرور نشو.....	۱۰۹.....	معنای احسن عمل.....
۱۲۷.....	ادب تلاوت.....	۱۰۹.....	نادان ترین مردم.....
۱۲۸.....	گناه را کوچک بشمار.....	۱۱۱.....	هر که اشتیاق بهشت دارد.....
۱۲۸.....	از خشم بپرهیز.....	۱۱۱.....	شیطان دنیا را برای اهلش می آراید.....
۱۲۹.....	آرزوهایت را کوتاه کن.....	۱۱۲.....	مقام های معنوی در اثر زهد.....
۱۲۹.....	به دنیا دل مبنده.....	۱۱۲.....	زندگی زاهدانه پیامبران <small>علیهم السلام</small>
۱۳۰.....	حلال شمردن حرام ها.....	۱۱۳.....	تحقیر دنیا.....
۱۳۰.....	یک درهم ربا.....	۱۱۴.....	خوف خدا.....
۱۳۱.....	دوری از یاد خدا.....	۱۱۵.....	زهد در دنیا.....
۱۳۲.....	تمسخر دینمداری.....	۱۱۵.....	مردم آخرالزمان.....
۱۳۲.....	مستی گناه.....	۱۱۶.....	دنیا چه سود؟.....
۱۳۳.....	دنیای نفرین شده.....	۱۱۸.....	اشرار فتنه گر.....
۱۳۳.....	اخلاص.....	۱۱۸.....	غربت اسلام.....
۱۳۳.....	دنیا را رها کن.....	۱۲۰.....	صفات دیگر مردم آخرالزمان.....
۱۳۴.....	دنیا فریبت ندهد.....	۱۲۰.....	سختی دینداری در آخرالزمان.....
۱۳۴.....	ریاکار نباش.....	۱۲۱.....	بعضی عالمان آن روزگار.....
۱۳۵.....	فریب ملح مردم را مخور.....	۱۲۲.....	قطع رابطه با آنان.....
۱۳۵.....	همه پشیمانند.....	۱۲۳.....	علم آموزی برای کسب دنیا.....
۱۳۵.....	توبه را به تأخیر نیانداز.....	۱۲۴.....	آموزش قرآن برای دنیا.....
۱۳۶.....	بنای کار بد.....	۱۲۴.....	علم بدون عمل.....
۱۳۶.....	اعتماد به دنیای زودگذر نکن.....	۱۲۴.....	همنشینی با خوبان.....
۱۳۷.....	عبرت از گذشتگان.....	۱۲۵.....	آنگاه که معروف منکر جلوه می کند.....
۱۳۷.....	ترک هرگونه گناه.....	۱۲۵.....	فخر فروشی.....
۱۳۸.....	شیطان دشمن است.....	۱۲۵.....	خوف خدا و انجام واجبات.....
۱۳۸.....	از هرگونه حرام دوری نما.....	۱۲۶.....	سرگرم امور مفید.....
۱۳۹.....	به هیچگونه حرامی نزدیک نشو.....	۱۲۶.....	بخاطر خانواده ات گناه نکن.....

۱۴۷.....	علاقه به خانواده سبب گناه می شود	۱۴۰.....	به کسی خیانت نکن
۱۴۸.....	عمل به معروف	۱۴۰.....	سخن بدون علم
۱۴۸.....	حفظ زبان	۱۴۱.....	غم روزی را نخور
۱۴۹.....	باطن خود را درست کن	۱۴۱.....	تجارت آخرت
۱۴۹.....	روز رسوائی	۱۴۲.....	حفظ زبان
۱۴۹.....	خوف در پنهان	۱۴۲.....	هر کار خیری تجارت آخرت است
۱۵۰.....	خیرخواه مردم باش	۱۴۳.....	توحید حقیقی
۱۵۰.....	درون و برون یک باشد	۱۴۳.....	خوبان را دوست مدار
۱۵۰.....	بین مردم و خودت فرق نگذار	۱۴۴.....	دوری از شرک
۱۵۱.....	در کارها عقل و خرد را بکار گیر	۱۴۴.....	انسان های شایسته را طرد نکن
۱۵۱.....	این گونه باش	۱۴۵.....	هیچ کاری مانند یاد خدا نیست
		۱۴۵.....	صفات خوب مؤمن

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

خدای را سپاس که خمیر مایه دلمان را با ایمان به خودش و انبیاء عظام و اوصیای کرام و صحبت خاندان نبوت و رسالت محمد و آل او علیهم السلام نورانیت بخشید و با مواعظ و روحبخش آنان آینه دلمان را جلاداد و ما را به معارف گرانسنگ آنان آشنا گردانید. مواعظ و سخنان پیامبر، و اهل بیت علیهم السلام سرمایه‌ای گرانقدر است که راه زندگی دو جهان را برای بشریت هموار ساخته و تمام نیازهای دنیایی و آخرتی آنان را بیان نموده‌اند و افسوس که نه تنها مسلمانان بلکه بشریت از این سرمایه‌های عظیم محروم مانده و ظلم بزرگی شده که اهل قلم و بیان این راهکارها را برای مردم و حداقل مسلمانان کمتر بیان نموده‌اند. اگر به حدیث ثقلین عمل شده بود، این همه مظلومیت در ابعاد مختلف وجود نداشت و وقتی بیش از یک قرن نقل حدیث ممنوع می‌شود و یک نسل از این احادیث نورانی محروم می‌شوند عمق فاجعه بیشتر روشن می‌شود، البته با همه محدودیت‌ها که برای نقل حدیث بوجود آوردند، سخنان ناب و سنت نبوی، از طریق اهل بیت علیهم السلام دست نخورده و بدون تحریف برای نسلهای بعدی حفظ و بیان شده است. لیکن بیشتر مردم نیز از همین‌ها محرومند، نه چندان سراغ کتب حدیث می‌روند و نه اهل بیان آنها را بطور شایسته بیان می‌کنند. در صورتی که اگر

مردم و جوانان علاقمند، روح سخنان اهل بیت علیهم السلام و پیامبر صلی الله علیه و آله را درک کنند از جان و دل می‌پذیرند و روح خود را با آن صیقل می‌دهند چنان چه در حدیث آمده که: قلب آدمی همچون مس زنگ می‌زند و صیقل آن احادیث ما می‌باشد.^۱

و امام باقر علیه السلام فرمودند: **إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ**؛^۲ احادیث ما دلها را زنده می‌دارد. در حدیث، امام رضا علیه السلام دعا کردند در حق کسی که احادیث آنها را برای مردم بیان کند و فرمود: **الامامُ الرضا علیه السلام: «رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْبَبْنَا أَمْرَنَا،» [قال الراوي]: «فَقُلْتُ لَهُ: «فَكَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ؟» قَالَ: «يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ، فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛»** خدا بیامرز دبنده‌ای را که امر ما را زنده کند. گفتم: چگونه امر شما را زنده کند؟ فرمود: دانشهای ما را فراگیرد و به مردم بیاموزد. اگر مردم زیبایی‌های سخنان ما را می‌دانستند، از ما پیروی می‌کردند.

و امام باقر علیه السلام فرمودند: **لِحَدِيثٍ وَاحِدٍ تَأْخُذُهُ عَنْ صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا؛**^۴ یک حدیث که از فردی راستگو فراگیری، برای تو بهتر از تمام دنیا است.

و نیز فرمود: **وَاللَّهِ لِحَدِيثٍ تُصِيبُهُ مِنْ صَادِقٍ فِي حَلَالٍ وَحَرَامٍ، خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ حَتَّى تَغْرُبَ؛**^۵ به خدا سوگند، اگر یک حدیث درباره حلال و حرام از فردی راستگو بیاموزی، برای تو بهتر است از آنچه خورشید بر آن طلوع و غروب می‌کند.

اینجانب به تجربه دریافتم که هر جا سخنان پیامبر و آلش مطرح شود آن قدر مردم تشنه‌اند و تأثیر می‌گذارد که آثارش پس از ده‌ها سال باقیمانده است. نزدیک به چند سال حقیر در مسجد و به هنگام نماز مغرب و عشاء، سخنان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، را به علی علیه السلام، اباذر و ابن مسعود و یا دیگران را بیان می‌کردم و آثار و برکاتش را دیدم تا جایی که معمولاً مسجد ظرفیتش پر می‌شد و جا برای دیگران نبود.

بسیار افسوس می‌خوردم که بعضی طلاب بزرگوار و روحانیون گرانقدر و امامان جماعات که افسران جنگ نرم هستند، از این سرمایه‌ها غافلند و این سخنان نورانی

۱. کافی، ج ۱، ص ۴۱، و جلائها الحدیث.

۲. بحارالانوار، ج ۲، ص ۱۴۱.

۳. میزان الحکمه، ج ۸، ص ۱۳۷۹۷.

۴. الأملی للمفید، ۱۰/۴۲: میزان الحکمه، ج ۲، ص ۵۱۷.

۵. المحاسن، ۷۵۶/۳۵۶/۱: میزان الحکمه، ج ۲، ص ۵۱۷.

(کَلَامُكُمْ نُورٌ) برای مردم هر چند به اختصار بیان نمی‌کنند و مردم بی‌خبر از این راهنمایی‌های ارزنده هستند. حقیر با اینکه در تمام عمرم و تمام سخنرانی‌ها و حتی کتاب‌هایم از نورانیت تقلین بهره‌بردم و برای مردم در حد و سع خود بیان کرده‌ام ولی باز هم از پیشگاه مقدسشان عذرخواهی می‌کنم، که نکند قصوری انجام شده باشد!

احادیث رسول خدا ﷺ، بخش عظیمی از این سرمایه را تشکیل می‌دهد که یک بخش، از نصایح پیامبر ﷺ، به دو شاگرد ممتاز مکتبش یعنی علی (شاگرد اول) و اباذر (شاگرد دوم) و عبدالله ابن مسعود که از اصحاب است، می‌باشد. سالها می‌توان از آنها بهره‌جست و تمام خیر دنیا و آخرت و چراغ راه دو جهان و الگوی زندگی مسلمانان در آن ترسیم شده است. لذا بر آن شدم که این سه بخش از سخنان ایشان را با ترجمه روان و بدون شرح، یک جا، در اختیار عموم تشنگان قرار دهم. لیکن جامعه‌ی هدف ما در این کار بیشتر کسانی‌اند که مستمع دارند، مسجد دارند، کلاس دارند و هر روز با جمعی چهره به چهره مواجه می‌شوند و متناسب با ظرفیت مستمع، جوان باشند یا مسن، باسواد باشند یا بیسواد، دانشگاهی یا حوزوی یا مردم عادی، محصل، نظامی، بازاری و یا هر صنف دیگر با ذوق و سلیقه مطالب مناسب را انتخاب و بدون طول و تفصیل ظرف چند دقیقه در اختیار تشنگان قرار دهند.

ائمه محترم جماعات می‌توانند هر روز بخشی از آن را برای مردم بیان کنند، معلمان دینی و حتی معلمان سایر رشته‌ها بویژه معاون پرورشی، اساتید بزرگوار، دانشگاه‌ها، روحانیون شاغل در عقیدتی؛ سیاسی‌ها و هر کس به گونه‌ای که با مردم مستمع در تماس هستند می‌توانند از آن بهره‌مند شوند و دل‌های مردم بویژه جوانان را در این شرایط که تهاجم و شبیخون فرهنگی بی‌رحمانه برای نابودی اعتقادات، اخلاق و مسائل فرهنگی کمر بسته‌اند، نورانیت بخشند.

من از ناشر محترم که زحمت نشر کتاب را کشیدند و با قیمت مناسب در اختیار علاقمندان که سوز دین دارند گذاشتند سپاسگذارم.

کتاب در سه بخش تنظیم شده است:

بخش اول: نصایح پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، به علی عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۱۴۸ پند)

بخش دوم: نصایح پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، به اباذر أَبَاذَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۱۶۰ پند)

بخش سوم: نصایح پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، به ابن مسعود عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۸۸ پند)

و مجموع سخنان سه بخش حدود ۳۹۶ سخن می باشد، سعی شده احادیث موضوع بندی و شماره گذاری شود که راه بهره گیری را روان تر کرده باشد، گرچه شماره گذاری ها نسبی است و ممکن است با برداشت های دیگر یکی دو تا کم یا زیاد شود که زیاد تأثیر گذار نیست معیار در شماره گذاری جمله های یا علی، یا اباذر و یا ابن مسعود است. از همه آنان که بهره می جویند ملتمس دعا هستیم.

عباس رحیمی

استاد حوزه و دانشگاه

مكارم الأخلاق عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَنِ النَّبِيِّ، أَنَّهُ قَالَ:

۱. يَا عَلِيُّ أَوْصِيكَ بِوَصِيَّةٍ فَاخْضُطِّهَا - فَلَا تَزَالُ بِخَيْرٍ مَا حَفِظْتَ وَصِيَّتِي.

از نبی اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، است که فرمود:

ای علی! به توسفارش هایی می کنم که آنها را حفظ کنی زیرا مادامی که آنها را حفظ
(عمل) کنی در خیر و نیکی خواهی بود.

فرو بردن خشم

۲. يَا عَلِيُّ مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَىٰ امْتِنَانِهِ - أَعْقَبَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْنًا وَإِيمَانًا يَسْجُدُ
طَعْمَهُ.

ای علی! هر کس خشمش را فرو برد و حال اینکه توانائی بر دوامش داشته باشد
خداوند او را ایمنی و ایمانی دهد که مزه اش را بچشد.

وصیت

۳. يَا عَلِيُّ مَنْ لَمْ يُحْسِنْ وَصِيَّتَهُ عِنْدَ مَوْتِهِ كَانَ نَقْصًا فِي مُرُوتِهِ - وَلَمْ يَمْلِكِ الشَّفَاعَةَ.

ای علی! کسی که هنگام مردن سفارش نیک نکند مروتش کم باشد و مشمول شفاعت
نمی شود.

پرهیز از ظلم

۴. يَا عَلِيُّ أَفْضَلُ الْجِهَادِ مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهُمُّ بِظُلْمِ أَحَدٍ.

ای علی! بهترین جهاد این است که کسی صبح کند و همت به ستم نمودن هیچ کس نگمارد.

بدزبانی

۵. يَا عَلِيُّ مَنْ خَافَ النَّاسَ لِسَانَهُ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.

ای علی! هر کس مردمان از زبانش بیمناک باشند او از اهل آتش است.

شرارت

۶. يَا عَلِيُّ شَرُّ النَّاسِ مَنْ أَكْرَمَهُ النَّاسُ اتِّقَاءَ شَرِّهِ.

ای علی! بدترین مردم کسی است که بواسطه شرارتش او را گرامی دارند.

دین فروشی

۷. يَا عَلِيُّ شَرُّ النَّاسِ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ - وَ شَرُّ مَنْ ذَلِكَ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.

ای علی! بدترین مردم کسی است که آخرتش را بدنیایش بفروشد و بدتر از او کسی است که آخرتش را به دنیای دیگری بفروشد.

عذرپذیری

۸. يَا عَلِيُّ مَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْعُذْرَ مِنْ مُتَنَصِّلٍ صَادِقًا كَانَ أَوْ كَاذِبًا - لَمْ يَنْلُ شَفَاعَتِي.

ای علی! کسی که عذرخواهی دیگری را چه راست بگوید، چه دروغ، نپذیرد شفاعت من به او نمی رسد.

دروغ مصلحت‌آمیز

۹. يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَحَبُّ الْكُذِبِ فِي الصَّلَاحِ - وَأَبْغَضُ الصِّدْقِ فِي الْفَسَادِ.

ای علی! همانا خدای عزوجل دوست دارد دروغ در آشتی را و دشمن دارد راست گفتن در فساد را.

حفظ آبرو

۱۰. يَا عَلِيُّ مَنْ تَرَكَ الْخَيْرَ لِعَبْرِ اللَّهِ سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ - فَقَالَ عَلِيُّ لِعَبْرِ اللَّهِ قَالَ نَعَمْ وَ
اللَّهُ - مَنْ تَرَكَهَا صَيَانَةً لِنَفْسِهِ يَشْكُرُهُ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ.

ای علی! هر کس ترک کند نیکی را برای غیر خدا، خداوند او را از شراب مهر کرده بهشتی بچشانند، سپس علی عرض کرد برای غیر خدا؟ فرمود: بلی؛ بخدا سوگند کسی که واگذار آن را برای نگهداری نفسش، خدا او را براین عمل سپاس کند.

شرابخواری

۱۱. يَا عَلِيُّ شَارِبُ الْخَمْرِ كَعَابِدٍ وَتَنٍ.

ای علی! باده گسار [خورنده شراب] مانند پرستش کننده‌ی بت است.

۱۲. يَا عَلِيُّ شَارِبُ الْخَمْرِ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ صَلَاتَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَإِنْ مَاتَ فِي الْأَرْبَعِينَ مَاتَ كَافِرًا.
ای علی! خدا نماز باده گسار را تا چهل روز نمی پذیرد و اگر در آن چهل روز بمیرد کافر مرده است.

۱۳. يَا عَلِيُّ كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ - وَمَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَالْجُرْعَةُ مِنْهُ حَرَامٌ.

ای علی! هر مست کننده‌ی حرام است و آنچه که زیادش مست کند جرعه‌ای از آن هم حرام است.

۱۴. يَا عَلِيُّ جُعِلَتِ الذُّنُوبُ كُلُّهَا فِي بَيْتٍ - وَجُعِلَ مِفْتَاحُهَا شَرْبُ الْخَمْرِ.

ای علی! تمام گناهان در خانه‌ای قرار داده شده و کلید آن خانه نوشیدن شراب قرار داده شده.

۱۵. يَا عَلِيُّ تَأْتِي عَلَى شَارِبِ الْخَمْرِ سَاعَةٌ لَا يَعْرِفُ فِيهَا رَبَّهُ عَزَّوَجَلَّ.

ای علی! ساعتی بر باده گسار بیاید که در آن ساعت پروردگارش را نمی شناسد.

حاکم چسبیده به حکومت

۱۶. يَا عَلِيُّ إِنَّ إِرْزَالَ الْجِبَالِ الرَّوَاسِي أَهْوَنُ - مِنْ إِرْزَالَةِ مُلْكٍ مُوَجَّلٍ لَمْ تَنْقُضِ أَيَّامُهُ.

ای علی! از جا کردن کوههای استوار آسانتر است از کندن پادشاهی که چند روزی از دوران‌ش باقیمانده است.